

J. Bay
1284

p.i. 201.097

AR EESTI RAHVUS-RAAMATUKOGU

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 41 (407)

19. oktoobril 1929 a.

IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas . . . . . Kr. 10.—
poolaastas . . . . . „ 5.—
veerandaastas . . . . . „ 2.50

Kohtu- ja siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas . . . . . Kr. 8.—
poolaastas . . . . . „ 4.—
veerandaastas . . . . . „ 2.—
Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-47
Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Kuulutuste hinnad:
1/1 lehek. . . . . Kr. 40.— | 1/4 lehek. . . . . Kr. 10.—
1/2 „ . . . . . „ 20.— | 1/8 „ . . . . . „ 5.—
1/3 „ . . . . . „ 13.50 | 1/16 „ . . . . . „ 2.50
Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.
Aadressi muutmine 30 senti.
Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 333
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) A. Liit, Nähte laibal. 2) H. Veem, Ebaühtlusi päevarahades. 3) M. Lembit, Toimingutest hobuste müügi-ostu ehk muul viisil omandamise õiguse edasiandmisel. 4) Pariisi politsei võitluses kurjategijatega. 5) Kriminaalpolitsei ja ajakirjandus. 6) Ametlik osa. 7) Küsimusi ja kostmisi. 8) Välismailt. 9) Kuulutusi.

Nähte laibal.

A. Liit.
(Järg.)

Laiba fauna. Teatavat huvi pakub ka putukate leidmine laibalt. Mitmesugused putukate seltsid vallutavad laiba teatavas järjekorras, sedamööda, kuidas mädanemisprotsess on valmistanud laiba nende elutsemistingimustele vastavaks. Sellekohased vaatlused on näidanud, et putukate seltside vahetus laipadel ühenduses mädanemisprotsessi edasijõudmisega sünnib seevõrra reeglipäraselt, et asjatundja laibal parajasti elutseva putukate seltsi varal veel mõne aasta kestel kaunis ligikaudu võib otsustada suremise aega. Muidugi siin ei saa olla juttu kindlast kuupäevast või kellaajast, vaid nooremate laipade juures piirdub otsustatav aeg mõne kuuga, vanemate juures — mõne aastaga. Vastavas olukorras võib olla aga juba selgelgi suur tähtsus.

Laiba fauna esindajate nimestik on kaunis pikk, kusjuures teatavate seltside ilmumine on seotud tingimustega, milles laip viibis pärast surma (temperatuur, niiskus, õhu juurepääs). Siinkohal käsitame seda nähtust ainult peajoonetes, võttes lähemale vaatlemisele üksnes mõned üksikud seltsid.
Enne veel kui laiba lebedes harilikku-des tingimustes temas jõuaksid alustada oma tegevust pisilasteilma esindajad, kelle signemine teatavasti toimub ühenduses roistumisprotsessiga, poetavad mõned putukad kahetiivaliste seltsist oma munad laiba silmanurkadesse ja ninaaukudesse. Lühikese aja pärast munadest arenevad tõugud asuvad ajaviitmata laiba kudede hävitamisele oma asukohas. Huvitav on märkida, et järgmine putukate selts asub

laibale alles siis, kui eelmine on jõudnud kasutada ära kõik materjali, mis kõlbulik tema elutsemiseks; eelmisest seltsist ülejäänud laibariismetele (millised ei kõlvanud eelmisele seltsile) asub kohe tegevusse mõni teine selts, kellele eelmine selts seega teed on tasandanud, kuni viimaks laiba organilised osad kõik ära hävitatud. Ühel ja samal ajal võib leida laibal küll mitut seltsi putukaid, kuid siis asenevad igaüks neist iserajoonis, tülitamata teineteist.

Esimestena munevad oma munad laibale harilikult putukate seltsid; kes elutsevad elumajades, nagu näit. mitmesugused kärbeste seltsid, arvatud välja tuttav majakärbes.

Nende arenemine sünnib kiiresti ja mõnikord juba 24 tunni jooksul asuvad nad tegevusse. Tuntakse ka seesuguseid laibafauna esindajaid, kelle tõugud juba enne munemist munast välja tulevad, näit. hall lihakärbes. Viimased alustavad oma hävitustööd otsekohe pärast laibalesattumist. Prof. Hoffmann toob järgmise näite oma tähelepanekuist: 12. juulil paigutati lahkamiskambriks täitsa värske, kuuenädalase hästitoidetud lapse laip, 15. juulil oli see üle külvatud liikuvate tõukudega, 22. juulil, s. o. kümne päeva pärast oli laps söödud kuni kontideni ja kõitkudedeni. Peale kirjeldatud seltside võivad suvel vabas õhus (metsas, teel) lebavatele laipadele asuda ka põrnikad ja nende vastsed, kui ka sipelgad, hävitades laiba pehmed osad kuni kontideni. Prof. Bokarius soovitat juhtumitel, kui laibal või selle riietel leidub vaatluse puhul suuremal arvul putukaid või tõuke, ussikesi, nukke, põrnikaid jne., võtta igast seltsist mõned eksemplarid kaasa, paigutades neid väikestes pudelikestes piiritusse, et tarbekorral ka nende uurimisega toetada jälgimistööd.

Lõpuks olgu veel tähendatud, et juhtumil, kui laip lebab mõnd aega keldris, niiskes ruumis või mullas, tekivad temale hallitusseened. Seente asupaigana võib tulla arvesse nii laiba keha kui ka riietus ja pesu. Ära kuivanud seenekesed võivad moodustada nahal või riietel tumedad, peaaegu mustad täpid.

Laiba mumifitseerumine. Laiba mumifitseerumine võib sündida mitmesugustel üksteisest erinevatel tingimustel. Tüübilisem neist on mumifitseeru-

mine kuivas ja kõrge temperatuuriga õhus. Kuiv kuum õhk eemaldab kiiresti laibast niiskuse ja kuivatab kehakoed, mille tagajärjel tekivad ebasoodsad tingimused mädanemispisilaste signemiseks. Kuivunud nahakoed tumenevad, omavad lõpuks tume- või helepruuni värvi, tõmbuvad kortsu, muutuvad kõvaks nagu puu, koputamisel rinna- ning kõhukoopale annavad tühjale puuanumale omase vastukõla, mis tõendab sisemiste elundite kuivumist. Seesugused laibad võivad hoiduda alal lõpmata kaua, ilma et muudaksid oma seisukorda. Mumifitseerunud laip kaotab kuni $\frac{1}{5}$ oma esialgsest kaalust. Mumifitseerunud laipu on leitud kõrgetelt, kuivadel põõningutelt lebatatena, kui ka poonult rippuvatena, kuiva kõrge pinnaga metsades poonuna, õhutõmbega hauakambrites lahtises kirstus lebatatena jne.

Ligikaudu sama mõju avaldab laibale kustutamata lubi, näit. laiba varjamine kustutamata lubja hunnikus. Mõju tuleb täielikult nähtavale 1—2 aasta pärast.

R a s v - v a h a. Teine nähtus, mis ka paneb seisma roistumisprotsessid, on rasvava tekkimine laibas. See nähtus tuleb ette mumifitseerumisele vastupidistel tingimustel, nimelt rohke niiskuse mõjul. Seega tekib laiba rasvavahastumine juhtumil, kui see oli maetud vesisesse maapinda või seisis vees. Tähendatud protsess seisab selles, et rasvaollus lagunevas kehas lahuneb glütseriiniks ja rasvahapeteks, millised kristalliseerudes segunevad alles lahunemata rasvaga, moodustades üheskoos massi, mis sarnane rasva ja vaha segule. Kehas tekkiva ammoniaki ja veel enam segus endas lahunevate lubjainng mineraaloolade mõjul see segu seabistub, mida iseloomustab keha väliste osade tihenemine. Vahastumise kestes naha sarvkiht harilikult kaob hoopis ja selle alt nähtavaletulev tihenunud kiht näib sõretangulisena, koosnedes muutunud ja tihenunud nahaalusest rasvakihist. Lubjasoolade edaspidise sadestumise tõttu laiba pealispind omab hallpruunika värvi, milles paiguti tulevad ette valkjad laigud, üldiselt laip jätab mulje, nagu oleks ta puistatud üle kerge lubjakorraga. Rasvava omab terava haisu, sulab soojendamisel, jättes paberile rasvalaigu. Tema tekkimist laibas kunagi pole märgata enne kuut nädalat.

(Järgneb.)

Ebaühtlusi päevarahades.

H. Veem.

Ametnikkude päevaraha suurus ripub ära ametniku palgamäärast, mis päevaraha algastme näitab, ja komandeerimise iseloomust. Politseiametnikkudest saavad maakonstaablid ja vastavad ülemused hobusetoitmise raha, mis enesest kujutab päevaraha oma piirkonnas liikumise eest. Komandeerimistel väljaspool tegevuspiirkonda saab maakonstaabel päevaraha peale hobusetoitmise raha juhul, kui komandeerimine ei kesta üle 10-ne päeva.

Nagu praktika näitab, on hobusetoitmise raha saajad politseinikud muutunud kümnepäevnikkudeks põhjusel, et mitte kaotada hobusetoitmise raha. Jga nutikam komissar jne. loobub lubatud kuuajalisest ametipuhkusest ja lepib 10-ne päevaga, reguleerides asja nii, et suve jooksul kolmel korral puhkamas käib. Viimasel ajal lepitakse ka 10-ne päevaga üldse, peaasi, et hobusetoitmise raha ei läheks kaotsi. Tean ka juhtumeid, kus maakonstaablid-naabrid kokku lepivad ja vastamisi teineteist asendavad puhkeajal. Leppe peapõhjuseks on see, et ametivenna arvel tagasi võita kaotsiminevat puhkusekuu hobusetoitmise raha, sest teatavasti saab asetäitja konstaabel puhkuseloleva konstaabli hobusetoitmise raha endale.

Täbaram on lugu, kui hobuseraha saaja politseiametnik komandeeritakse üle 15-ne päeva kusagile teise kohta, näiteks

linna. Siin muutub olukord ametniku kahjuks, kusjuures komandeeritav, saades päevaraha, satub halvemasse olukorda kui tema kaasametnik, kes ühest linnast teise on komandeeritud. Pilt on arvudes järgmine. Üle 15-ne päeva komandeerimisel viimise puhul makstakse pool päevaraha. Konstaablil on see 1,25 kr. päevas. See summa tuleb palgale lisaks. Maakonstaabel kaotab aga üle kümnepäevalise komandeerimise tõttu hobusetoitmise raha, s. o. 1 kr. päevas, nii et tegelik lisa temal kõigest 25 senti päevas on. See lisa, kui arvesse võtta, et hobune nõuab kodus toitmist, on seevõrt väike, et üldse arvesse ei saa võtta. Müüa hobune maha — oleks liig suur kahju, ja ei jää muud üle, kui ajada läbi, sattudes tihtipeale ülejõukäivatesse kuludesse.

Kui maapolitseinikkudelt puhkuse puhul hobusetoitmise raha mahaarvamist kuidagi saab õigustada, ei peaks komandeerimistel, kus politseinik teenistuses, hobusetoitmise rahas mahaarvamisi olema. Kohustab ju üldkord ja vajadus hobuse pidamist, kusjuures konstaabel ise on kutsar ja tallipoiss, mitte oma lõbuks. Teenistushuvides äraolek hobusest sunnib hobusepidajat võõrast isikut palkama, mis peale hobuse toidu nõuab lisakulu. Komandeerimine toob juure korteri- ja teisi kulusid. Ja kõike seda 25-sendilise lisatasu eest päevas.

Toimingutest hobuste müügi-ostu ehk muul viisil omandamise õiguse edasiandmisel.

M. Lembit.

Hobusepasside süsteem pandi maksimaalsete määrusega 14. sept. 1920. (R. T. 187/188 — 1920). Tähtsaimaiks andmeiks hobusepassidel loetakse hobuse mast, sugu, vanus ja erilised tundemärgid. Hobusepasside määruse § 2. järgi peab linna või valla piiridest väljasõitjal alati hobusepass kaasas olema. Kui tahetakse sõita isik kindlaks teha ja isikutunnistuse puudumisel osutub see võimatuks, siis küsitakse hobusepassi. Kui kahtlus tekib, kas hobune on õige omaniku valdamisel, siis on sellel paragrahvil oma eriline täht-

sus, nimelt põhjustab ta hobuse aresti alla võtmist, kuni õige omaniku selgitamiseni.

Määruse § 3. alusel toimivad politsei ja vallavalitsused hobuste omandamise õiguse edasiandmisel omanikkude allkirjade tõestamist. Paragrahvi redaktsiooni kohaselt tõestati passidel varemalt endise ja ka uue hobuseomaniku allkirjad hobuse edasiandmisel. Hobusepasside raamatuvormiga mindi määrusest kõrvale, nimelt tõestatakse nüüd passil ainult üleandja-omaniku allkiri, sest tööpoolest puudub tähtsus uue omaniku allkirja kinnitamisel.

Endise omaniku allkirja tõestamisel peab aga isik hoolega kindlaks tehtama, kas isikutunnistuse ettenäitamise või muul teel. Vastasel korral võib juhtuda, et isa müüb poja hobuse või ümberpöörult, missuguseid juhtumeid on ka tulnud ette. Mäletatavasti, kui hakati hobusepassidel allkirju tõestama, mitmed politseijaoskonnad nägid ette tarvidust valmistada selleks otstarbeks eriregister, kuhu märkida allkirjade tõestamise toimingud, nimelt: millal ja kes müüs hobuse, kui vana hobune oli passi järgi, mis värvi, millal, kust ja mis numbril all oli antud hobusepass välja. Sääraste registreerimiste ringkirjalist nõuet küll ei olnud, vaid hiljemalt osutusid andmed tarvilikuks.

Allkirjade tõestamiste registreerimise süsteemi peatähtsus seisab selles, et kui näiteks, uus hobuseomanik kaotab hobusepassi enne vallavalitsuses või politseijaoskonnas registreerimist ja ei tea kellelt hobuse ostis või kelle poolt pass oli antud välja, siis ei ole võimalik saada uut passi hobusele. Passiandjal asutusel on tarvis kaotatud passi ära kirja, kuid asutus ei tea kust seda nõuda. Võib tekkida kahtlus, kas hobune ei ole varastatud ja säärane kahtlustus võib kutsuda esile sekeldusi.

Tahaksin peatuda tähtsa, nimelt hobusepasside võltsimise pahe juures. Eriti võltsitakse passidel hobuse vanuse aasta number. Soovitav oleks tähendada hobusepassidel tulevikus võimalikult sünniaasta, sest viimast oleks raskem võltsida ning võltsimine paistaks kergesti silma.

Teatavasti hobusepasside võltsimised alluvad üldkohtule, neid asju juurdleb esialgu politsei, hiljem kohtu-uurija. Oletame, et hobune oma passiga on käinud laataidel kümnete omanikkude käest läbi. Allkirju laatade ajal tõestatakse massiliselt, ametnikud ei suuda täpselt passe kontrollida, kas neis peamiselt vanused (aastanumbrid) ei ole võltsitud. Hiljemalt aga, kui hobust 7 päeva jooksul registreeritakse vallavalitsuses või politseijaoskonnas, leitakse, et on vanus võltsitud. Pass antakse politseile juurdluse alustami-

seks, võltsija isiku kindlakstegemiseks. Nüüd tekib hiigla-kirjavahetus, sest on vaja kõik endised hobuseomanikud üle kuulata, kellele valdamisel hobune olnud, kui viimane omanik ei tunnista ennast võltsimises süüdi. Ka aastanumbri ümberkirjutajat, endist hobuse omanikku, on raske numbril võltsimisel käekirjast tabada. Tehakse küll palju tööd, kuid enamasti jäävad võltsijad kindlaks tegemata.

Seepärast oleks tarvilik uuele, ringkirjalise korraldusega antud allkirjade tõestamise registrivormile üks lahter juure lisada, nimelt hobuse vanuse ehk sünniaasta lahter. Kui hobusepass käib käest kätte ja igal passil allkirjade tõestaja ametnik märgib oma registris hobuse vanuse ehk sünniaasta, on kergem hobusepassi võltsijat kindlaks teha. Oletame, et viimane hobuse omanik salgab juurdlemisel võltsimist, siis saab registreerimise toimingust näha, missugune vanus oli tähendatud endise omaniku valdamisel olnud hobuse passil. Kui eelmise omaniku ajal vanus õieti oli registreeritud, uue omaniku ajal aga võltsimine tuli ilmsiks, siis ei saa viimane oma süüid endistele omanikkudele veeretada, kui ta ei tea teist süüdlast ära näidata.

Kui vanuse lahter allkirjade tõestamise registris on olemas, peab ametnik igakord hobusevanuse aasta numbrit hoolega vaatama, seega tuleksid võltsimised kiiremalt ilmsiks.

Uues antud registrivormis seisab tühjalt „märkuste“ lahter. Seda võiks vabalt kasutada hobuse vanuse ehk sünniaasta märkimiseks. Kui ruumi jätkub, võiks ka sugu ja kõrguse märkida allkirjade tõestamisel registrisse. Neis politseijaoskondades, kus oma äranägemisel juba algusest olid kirjeldatud registrid tarvitusel, nõuti sageli kohtu-uurijate poolt registreid, et selgusele jõuda, missuguse omaniku valdamisel oleku ajal hobusepass võltsiti. Ja need andmed olid õiged, tarvilikud ning kiirendasid asjade lahendamist. Selle soovitava väikese vormi täiendusega taotleksime teise tähtsa, nimelt hobusepasside võltsimise eemaldamise ja võltsijate paljastamise sihi.

Pariisi politsei võitluses kurjategijatega

Pariis on üle maailma kuulus oma lõbusa ja kerge elu poolest ja selles elus mängivad tähtsat osa — vähemalt eemal seisivate välismaalaste silmis — apašid. Pariis apašideta polegi Pariis! Meie näeme kinodes ja loeme kriminaalromaanides, missugused kanged kurjategijad need apašid on ja igauks, kes esimest korda elus sõidab Pariisi, tahab näha kõigepealt ka elusaid apaše. Muidugi näeb tema ka neid, sest Pariis on esimeses järjekorras välismaalaste linn, kus kõik tehakse, mis võimalik, et rahuldada välismaalaste-reisijate soove. Kuid need apašid, keda värisev välismaalane näeb kuskil mustas ja pealtnäha ehtsas kurjategijate kõrtsis, pole harilikult muud midagi, kui selle kõrtsi teenijad, kes välismaalaste tulekul end ümber riietavad ja grimeeritud nägudega mängivad kardetavate kurjategijate osi. Nad on kõik muud, ainult mitte kurjategijad! Apašide õitseage on möödas. Oli aeg, kus teatud Pariisi kvartaalid kubisesid kurjategijatest, kus apašid tõesti tegutsesid ja ajasid hirmu peale korralikudele kodanikkudele — need ajad on möödas, nad on kadunud minevikku nii, nagu paljugi muud, mis meile näib romantilisena ja ülihuvitavana.

See kõik aga ei tähenda muidugi kaugeitki veel, et Pariisis pole kurjategijaid ja et Pariisi kriminaalpolitsei võib elada mugavat elu. Igas suurlinnas õitseb praegusajal kuritegevus, eriti aga neis suurlinnades, mis moodustavad rahvusvahelise keskkoha. Sarnasesse linna voolavad kokku välismaalased — ja välismaalaste taskutele on kurjategijad alati olnud maiad. Pariisi kriminaalpolitseil on palju tööd, ja et see töö ka vilja kannab, näitab kõige paremini juba mainitud tõsiasi apašide kadumisest. Eriti intensiivseks muutus Pariisi kriminaalpolitsei tegevus praeguse politseiprefekti Chiappe ametisse astumisel. Chiappe asus algusest peale seisukohal, et kuritegevust Pariisis võib vähendada ja et seda peab tegema juba seepärast, et välismaalaste on Pariis kultuurlinna sümboliks.

Pariisi kriminaalametniku töö on raske ja õige hädasohtlik, nagu näitab hiljutine mõrtsukatöö Pariisi kohtukojas, mille ohvriks langes kriminaaldirektor Bayle. Roimar, keegi Jean Emile Philipponet, selletas ülekuulamisel, et ta olevat tahtnud

kätte maksta Bayle'ile. Iga politsei saab hästi tegutseda ainult siis, kui ta on korralikult organiseeritud, ja Pariisi politseinikud arvavad ise, et nende tegutsemise head tagajärjed olenevad just eeskujulikust organisatsioonist. Muidugi mõista, ei tekkinud praegune organisatsioon korraga, ta kujunes aastate ja aastakümnete jooksul, ta kallal on palju tööd tehtud ja vaeva nähtud.

Esimeseks Pariisi kriminaalpolitsei tegutsemise põhimõtteks on kuritegude võimalik ärahoidmine, ei püüta ainult kurjategijaid taga ajada pärast kuriteo toimepanemist. Et seda ülesannet täita, tuleb kõigepealt korraldada üldine, hästitöötav valve. Kui selgub, et mingisugune lokaal, mingisugune kolmanda järgu kõrts jne. muutuvad hädasohtlikeks kurjategijate kohtamiskohiks, katsutakse neid sulgeda, igatahes aga seatakse nad kõva valve alla. Edasi töötab eriline valve igalpool seal, kus kurjategijad katsuvad, teatud olukorda kasutades, „tööd“ teha. Nii, näiteks, on raudteejaamad, eriliselt muidugi need, kuhu jõuavad rongid välismailt, alati kriminaalpolitsei valve all. Siin tuleb politseil kaitsta võõraid, kes — suuremalt osalt esimest korda elus — tulevad Pariisi ja võivad kohe langeda kelmide kätte. Viimased katsuvad just jaamades õnne, et kõiksuguste võtetega petta võõrast. Kriminaalpolitsei alalise valve all on ka kõik öökabareed, tantsulokaalid, hipodroomid jne., ühe sõnaga kõik need üldised lõbustuskohad, kuhu ruttavad võõrad ja kuhu koonduvad ka kurjategijad. Viimasel ajal on politsei hakanud tarvitusele võtma ka razziaid. Ootamatult ilmub politsei kahtlastele tänavatele, pimedatesse urgastesse, et kontrollida, kas kuskil mustas kõrtsis, kuskil silla all või pargi pingil ei viibi tagaotsitav kurjategija. Pariisi kurjategijad ja nende kaudsed kaasabilised tunnevad juba seda politsei võtet ja just razziaid meeldivad neile kõige vähem: pole kunagi teada, millal politsei neid korraldab, ja nende läbiviimine on nii organiseeritud, et teatud tänavalt keegi ei pääse ilma oma nägu ja dokumente politseile näitamata. Politsei ise on Pariisis arvamisel, et just razziaid aitavad tunduvalt kaasa üldise julgeoleku kindlustamisele.

Väga tähtsaks loetakse ka kahtlaste

isikute kinnipidamine tänavail ja nende toimetamine politseisse. Muidugi võib sarnane abinõu, sarnane võte tülitada ka ilmsüütu kodanikke, kuid politsei ei taha sellele vaatamata loobuda sellest võttest, see on annud häid, mõnikord isegi üllatavaid tagajärgi. Pariisi kriminaalpolitsei juhataja, André Benoist, jutustab ühest juhtumist, kus kirjeldatud tegutsemisviis andis politsei kätte õige kardetava ja kaua otsitud kurjategija. Jutt on ühest maskeeritud murdvargast, kelle jälil politsei oli juba mitu nädalat, kes aga ikka uuesti oskas õigel silmapilgul kaduda politsei silmapiirilt. Mees pani kuni tema aretserimiseni toime 15 murdvargust, kusjuures toimepanemisviis oli alati üks ja sama. Ta murdis erakorteritesse keldrite kaudu. Harilikult valis ta sissemurdmise kohaks korteri köögi. Kõõki ilmus mees püstol käes ja mask näo ees. Murdvarguse toimepanemise ajaks valis ta aja, mil kedagi korteris ei olnud. Köögis mässis mees kalgitud jalgade ümber, et tasa kõndida läbi korteri. Kui need ettevalmistused olid tehtud, hakkas kurjategija kõndima toast tuppa, et otsida saaki. Kui keegi juhtus korteris olema, siis jätkus püstoli näitamisest, et vaigistada korterelanikke. Varas otsis kõik väärtasjad ja kadus nii tähelepanematult nagu ta ilmuski. Mees töötas igakord murdvarguse kava nii hästi ja üksikasjalikult välja, valis endale ohvriks inimesi nii osavalt, et keegi tema jälile ei saanud. Vähemalt alguses. Hiljem sattus politsei küll tema jälile, kuid teda ei suudetud siiski kinni võtta. Lõpuks aga naeratas õnn politseile. Kaks kriminaalametnikku kõndisid Pariisi eeslinna tänavate kaudu ja panid seejuures tähele, et keegi tundmatu meesterahvas läheb ühest kullasepaärist teise ja pakub müügile kalliskive, kulda ja plaatinat. Kriminallistid pidasid mehe kinni, selgus, et viimasel puuduvad igasugused isikut tõendavad dokumendid. Kahtlusalne toimetati lähemasse politseijaoskonda. Seal andis mees teada oma aadressi. Paar ametnikku läksid otsekohe mehe korterisse ja leidsid seal suurema seltskonna kaarte mängimas. Terve seltskond, kuus noort meesterahvast, toimetati kriminaalpolitseisse. Näpujälgede võtmisel tuli ilmsiks, et üks kaardimängijatest oligi kauaotsitud murdvaras.

Nagu sellest näha, mängib juhus ka suurt osa kriminaalpolitsei tegevuses, kuid

oleks vale arvata, nagu paneks politsei mõningaid lootusi sarnasele juhusele, oma õnnele. Alaline valvelolek toob endaga loomulikult kaasa häid juhuseid. Politseil on, nagu eelpool juba tähendatud, teada, missugustes lokaalides kurjategijad koos käivad, kus nad oma kavasad välja töötavad ja saadud saaki realiseerida püüavad. Senikaua, kui sellekohased lokaalid ei ole hädaohklikud üldisele korrale ja julgeolekule, politsei ei võta midagi ette nende omanikkude ja pidajate suhtes. Lokaal hoitakse ainult alalise valve all. Seda teavad muidugi nii hästi peremees, kui ka külalised, kes kõik peavad alati sellega arvestama, et politsei lokaali ilmub ja — parimal juhtumil — võtab ainult üksikuid lokaalis viibijaid kaasa, halvemal aga — kõrtsi suleb ja kõik sealolijad toimetab politseisse. Sellest on tingitud ka alaline närvilikkus neis lokaales, mis omalt poolt kaasa aitab sellele, et lokaalid üldse kaovad. Nad on oma mõtte kaotanud. Mis mõtte on siis kurjategijatel kokku tulla ja oma asju harutada, kui lokaalis võib viibida mõni politseinik või kui politsei võib igal silmapilgul ilmuda ja kõik areteerida? Selle tagajärjel kaovad kurjategijate lokaalid üksteise järele, kaovad need kohad, kus alles veel mõne aasta eest tantsisid apašid oma sõbrannadega, kus iga silmapilk võis juhtuda, et kellegi ettevaatamatu sõna tagajärjel tekkis üldine lööming. Kaovad kurjategijate lokaalid ja kaovad kurjategijate kvartaalid. See ei meeldi muidugi romantika armastajatele, kuid see on muidugi lõpmata tähtis Pariisi julgeolekule. Kurjategijad — niivõrt kui nad on organiseeritud — tulevad kokku erakorterites või väljaspool Pariisi. Ühenduses sellega võiks veel mainida, et kriminaalpolitsei Pariisis on asunud ka n. nim. võõraste juhtide kaotamisele. Muidugi ei mõtle keegi ametlikkude kontsesseeritud juhtide kaotamisele, tähetakse ainult lõpp teha nende isikute tegevusele, kes ootavad Pariisi ilusamatel ja tähtsamatel kohtadel välismaalasi, et neile pakkuda oma teenistust juhina. See teenistus lõpeb harilikult seega, et reisija poolsurnuks lüüakse ja igatahes paljaks röövitalakse.

Kriminaalametniku töö hädaohk ei alga siis — nagu seda tihti arvatakse — kui tema läheb kuriteopaigale, et selgitada toimetatud kuritegu. See hädaohk algab alles hiljem, kuigi mitte nii romantiliselt, nagu seda armastatakse kirjeldada krimi-

naalromaanides. Hädaoht algab siis, kui kriminalist läheb areteerima kurjategijat. Pariisi politsei viimase aja ajalugu tunneb kaks juhtumit, kus politseiametnikud kaotasid oma elu kurjategijate areteerimisel. Mõrtsukate ohvriks langesid härrad Blot ja Jouin, mõlemad ametilt politseiinspektoriid. Jouini tapsid autovargad ja Blot langes varga käe läbi, keda tema läks vahi alla võtma. Esiailgu ei saadud aru, mispärast varas, kellel polnud oodata rasket karistust, tappis ametniku, saates sellega korda väga raske kuriteo. Mehe akte uurides selgus hiljem, et tähendatud varas oli oma elus toime pannud ka tapmise. Ta oli suutnud eeluurimisvanglast põgeneda ja ta mõisteti tagaselja otsusega surma. Teine juhtum, mis illustreerib kriminaalpolitsei ametnikkude töö hädaohtu, sündis alles hiljuti (sarnaseid tuleb ette võrdlemisi palju). Keegi murdvaras murdis ühte kalliskivide ärisse. Meest segasid aga töös äriomanik ja tema naine, kes ootamatult ilmusid ärisse. Kurjategija võttis taskust püstoli ja laskis paar pauku omaniku sihis. Kuulid lendasid mööda ja omanik ning tema naine jooksis tänavale ja karjusid appi. Murdvaras jooksis teisele majakorrale ja hakkas sealt möödaminejate pihta laskma. Varsti oli paigal kriminaalpolitsei, kes majja tormas. Kurjategija kuulide tagavara lõppes vahepeal otsa ja viimase kuuliga surmas ta iseene.

Kuid sarnaste draamade arv väheneb silmnähtavalt. Prantsusmaa on intelligenti maa ja tapmised, röövimised jne. annavad ikka enam ja enam maad pettustele, kelmustele ja teistele säärasele kuritegudele, millede toimepanemiseks on vaja rohkem mõistust kui vägivalda ja toorest jõudu. Kurjategijad Prantsusmaal on nähtavasti jõudnud arusaamisele, et pole mingit mõtet mõnetuhande frangi pärast panna oma elu kaalule. Nad ütlevad endale täie õigusega, et hoopis kasulikum on toime panna mingisugune pettus, mis annab tihti enam kasu kui, näiteks, röövtapmine, mis ühtlasi aga sissekukkumise korral viib ainult äärmisel juhtumil mõneks aastaks vanglasse, aga mitte surma. Seetõttu on siis ka praegusaja Pariis selleks linnaks, kus kõige enam pannakse toime kelmusi ja pettusi. Pariis on muutunud juhustotsijate tegevuspõlluks, neid on seal palju ja võitlus nende vastu on kriminaalpolitsei tähtsamaid ülesandeid. Muidugi ei saa politsei muuta inimeste iseloomu ja

nende kalduvusi, küll aga võib politsei raskendada kurjategijale kuritegude toimepanemist. Pariisi kriminaalpolitsei satub seejuures sageli olukorda, kus tema — nii imelik kui see ka ei ole — peab kaitsma inimesi kurjategijate eest vastu nende inimeste tahtmist, kes näha ja teada ei taha, et üks või teine sümpaatlik noormees või ilus naisterahvas on rahvusvaheline kelm ja muud midagi. Pariisi kriminaalpolitsei tõendab, et paljud välismaalased, eriti veel Ameerika naisterahvad ennast niimoodi peavad ülal, nagu kutsuksid nad kuritegusid esile. Väga tihti juhtub, et, näiteks, naisterahvas saab tuttavaks kuskil lokaalis mõne tantsijaga, kes seal raha eest külalistega tantsib. Tantsija kutsutakse külla, kas võorastemajja või mujale, kusjuures välismaalane midagi tantsijast ei tea ja tihti satub kelmi küüsi. Kriminaalametnikud peavad teiste seas ka sarnaseid tantsijaid alati silmas, sest nende kogemused on suured ja nad peavad kaitsma välismaalasi ka siis, kui viimased teadagi ei taha mingisugusest kaitsesest.

Lõpuks tuleks veel mainida frankide võltsimise lugu, mis paari aasta eest kutsus esile palju sekeldusi, mille toimepanemiskohaks oli Ungari ja mis heidab veidi valgust Pariisi kriminaalpolitsei tegevuse meetoditele. Politsei ise on arvamisel, et frankide võltsimise asi kuulub raskemate ülesannete hulka, millega on tulnud Pariisi politseil üldse tegemist teha. Asja avalikkustegemine algas sellega, et Pariisi teatati Hollandist — Haagist — et keegi Kovacs nimeline isik on areteeritud, kes tahtis levitada vale tuhandefrangilisi paberrahasid. Nimi Kovacs ise ei oelnud politseile veel midagi, sest seda nime leiame Ungaris sama tihti, kui Dupont — Prantsusmaal, Robinson — Inglismaal, Ivanov — Venemaal, Lehmann — Saksamaal. Kask — Eestis. Pariisi kriminaalpolitsei hakkas uurima välisagentide kokkuvõtteid ja sattus teadaandele, mis oli tulnud Berliinist. Kaks Pariisi kriminaalpolitsei agentid Berliinis olid kord kuskil kohvikus kuulnud, kui üks mees tähendas teisele, et Ungaris teeb prints Windisch-Graetz tegemist vale tuhandefrangiliste rahamärkide valmistamisega. Juba sel korral oleks muidugi võidud asia üles võtta, kuid seda ei tahtetud teha. Esmalt oleks tulnud käima panna raske diplomaatiline aparat ja teiseks oleks sarnase aktsiooni edu olnud küsitav: erilist materjali ei olnud,

nii et ainsaks kindlaks järelduseks oleks olnud agentide nimede teatamine ja arvatavasti muud midagi. Kuid asi ei ununenud ja Hollandi sündmus lubas oletada, et asja saab lõpulikult selgitada. Pariisi kriminaalpolitsei juhataja Benoist saadeti ühes mõne ametnikuga Budapesti, kus algas ühine töö ja uurimine Ungari politseivõimudega. Kõigepealt tehti selgeks, et Kovacs oli prints Windisch-Graetzi teenriks ja et printsi lapsed viibisid alali-

selt Hollandis. Ametnikud sõitsid printsi lossi, mis asub Põhja-Ungaris. Sealt leiti suurepäraselt sisseseatud trükkikoda, kus frankide võltsimist toimetati õige laias ulatuses. Kovacs oli oma peremehelt varastanud paar võltsitud rahamärki, mis siis said saatuslikuks tervele ettevõttele. Ametnikud konfiskeerisid sisseseade, kohutu alla anti 36 inimest, kes kõik olid enam-vähem segatud asjasse. Nii lõppes see asi täie eduga Pariisi kriminaalpolitseile.

K.

Kriminaalpolitsei ja ajakirjandus.

Kõigile ametiasutustele on tähtis koostööamine ajakirjandusega, kuid ühelegi neist pole see koostööamine nii kasulik kui politseile. Ja politseis eneses on kriminaalpolitsei selleks osaks, mille heast koostöötamisest ajalehtedega ripub ära suurel määral tegevuse edu ja viljakus. Tänapäev armastatakse väga kõnelda ajakirjandusest kui seitsmendast suurriigist. Olgugi, et seda lauset on tarvitatud juba tüütuseni, on ta siiski õige. See sõna aga pole pärit meie ajast, vaid ajast, mil ajakirjandust ametiasutustes rohkem vihati ja kardeti kui salliti. Ajalehed olid tol ajal vähesallitud avaliku arvamise väljendajaks, millega kuidagi arvestada ei tahetud, millest aga siiski alati mööda ei saadud. Vanasti juhtus küll tihti nii, et keegi, kes soovis, et teatud kava ametiasutuste poolt teostamist ei leiaks, sellest kiitvalt hakkas kirjutama ajalehtedes ja selle vastuvõtmist soovitama. Varsti ilmus siis ka vastav demont ja ametiasutusele, kes valmistus ette kava teostamiseks, anti ülevalt poolt käsk, kava mitte teostada, sest ei võidud tolleaegse arusaamise järgi seda teha ja ellu viia, mida nõudis ajakirjandus. Viimase ignoreerimine ametiasutustelt asjaajamisel oli siis hüüdsõnaks. Mõistagi ei valitsenud sarnane olukord igalpool maailmas, kuid neis riikides, millega meil tuli kõige enam teemist teha — Venemaal ja Saksamaal — oli seisukord niisugune.

See vahekord ametiasutuste ja ajakirjanduse vahel muutus aga täielikult pärast maailmasõja lõppu, s. o. siis, kui pääsesid võimule demokraatlikud vaated, põhimõtted ja demokraatlik riigikord. Praegu ei olegi võimalik endale ette kujutada vana korda. Nüüd, kus kogu rahvas avaldab parlamendi kaudu mõju seaduseandlusele

ja osalt ka valitsusele, et ole mõeldav ametiasutuste tegevus rippumatult avalikust arvamisest. Eriti puudutab uus vahekord ka politseid. Nüüd, mil politsei seisab kõikide teenistuses ja peab ühtyiisi hoolditsema kõikide kodanikkude julgeoleku eest, on tema vahekord publikuga sootuks teine kui varem, see aga tähendab, et ka tema vahekord ajakirjandusega on hoopis teine. On arusaadav, et ajakirjandus väga hästi saab aru uuest olukorrast ja astub nii ametiasutuste vastu üldse, kui ka politsei vastu eriti üles juba nõudjana. Ei ole enam alandlikku palumist või parimal juhul vaikset ignoreerimist, vaid nõudmine, õigustatud nõudmine on astunud palumise asemele.

Sellest kõigest järgneb, et politseil, eriti aga kriminaalpolitseil, tuleb korraldada vahekordi ajakirjandusega nii, et sellest kasu oleks nii politseile, kui ka ajakirjandusele. Ajalehed võivad teadete, üleskutsete jne. toomisega aidata tunduval määral kaasa kriminaalpolitseile kuritegude ja kurjategijate paljastamisel. Välismaail, kus suured linnad, praktiseeritakse juba kauemat aega kurjategijate otsimist ajalehtede kaudu. Ajalehed annavad täpselt kurjategija isiku kirjelduse (kui viimane on politseile teada) ja annavad seega kurjategija otsimise ja ülesandmise publiku kätte. Kui kurjategija isik pole teada, kirjeldatakse varastatud asju, selgitatakse publikule, kuidas kuritegu pandi toime, kust võiks otsida kurjategijat jne. Ja seega on publik ise asjasse kistud ja võib anda tähtsat abi politseile. Sarnasel teel on avalikuks tehtud juba paljud kuriteod.

Teisest küljest peab ajaleht oma lugejaskonda informeerima kõikide sündmuste üle, seetõttu tahab ajakirjanik kõik teada

seetõttu peab tema kõik teadma. Ja praegu ei leidu enam ühtki ajalehe numbrit, milles ei leidu suurema või väiksema kuriteo kirjeldus või vähemalt toimepandud kelmuste ja väärtegade loetelu. Ajakirjandus peab oma lugejaid informeerima kriminaalkuritegudest, rippumatult sellest, kas ta saab tarvilikke andmeid politseilt või ei saa. Kui ajakirjanik andmeid kriminaalpolitseilt ei saa, katsub tema loomulikult ise hankida teateid kuriteo kohta, mis teda, tema lehte ja selle lugejaid huvitab. Ajakirjanikul jääb sarnasel korral kaks teed: ta katsub ise asja selgitada, nagu see, näiteks, ka praegu veel õige tihti sünnib Ameerika Ühisriikides ja Inglismaal, või ta kasutab inimeste poolt levitatud jutte materjalina vastavale artiklile. Nii esimene, kui ka teine tee on halb just kriminaalpolitseile endale. Esimesel juhul hakkab detektiiv mängima ajakirjanik, kellel harilikult puuduvad kõik tarvisminevad teadmised ja kogemused. Ajakirjanik võib sattuda õigetele jälgedele, seega aga ka hoiatada — tahtmatult muidugi — kurjategijate, kes muutub väga ettevaatlikuks ja katsub põgeneda. Teisel juhtumil võidakse asjata mustata inimesi, kes pole sugugi seotud kuriteoga. Mõlemal korral aga võidakse anda publikule sootua vale pilt, võidakse lugejaid juhtida eksiteele ja seega kaudselt raskendada kriminaalpolitsei jälgivat tööd. Ideaalne oleks muidugi olukord, kus politsei ja ajakirjandus töötaksid käsi-käes nii, et ette ei tuleks mingisuguseid arusaamatusi ja hõõrumisi, mis asjale endale ainult kahjulik.

Jutt on muidugi ainult tõsisest ajakirjandusest. Ajalehed, mis taga ajavad ainult sensatsiooni, mis tahavad, maksu mis maksab, sünnitada ainult kõmu, mis kuuluvad ühe sõnaga n. nim. kollase pressi liikki, töövad ikka sõnumeid kuritegudest oma allikatest, vaatamata kõikidele kriminaalpolitsei informatsioonidele. Niisama vähe, kui sarnased ajalehed panevad rõhku ametlikkudele informatsioonidele, niisama vähe võib ka politsei rõhku panna sellele, mis neis lehis kirjutatakse ja arvatakse. Kui kahju see ka ei ole, kuid see osa ajakirjandusest langeb välja, kui on jutt vahekordade korraldamisest kriminaalpolitsei ja ajakirjanduse vahel; teatud ajalehed ei tule arvesse — mitte politsei süü läbi, vaid seetõttu, et need ajalehed ise ei soovi vahekordade korraldamist.

Heast vahekorra-st kriminaalpolitsei ja ajakirjanduse vahel võib aga ainult siis

olla jutt, kui see vahekord on rajatud üldisele usaldusele; ajakirjanik peab suutma täiesti usaldada ametnikku, ametnikul aga ei tohi olla umbusku ajakirjaniku vastu. Muidugi ei saa seetõttu suuremates poliitseiüksustes usaldada informatsiooni andmist iga ametniku hoole; viimane võib seletada liig palju või liig vähe. Ametnik peab alati teadma, kui kaugele ta võib minna teadete andmisel, ta peab selleks tundma isiklikult hästi ajakirjanikke, kes ju ka on igaüks oma iseloomuga, kellel kõigil oma iseärasused. Seda arvesse võttes kavatakse, näit., Saksamaal (Preisi sise-ministeriumi nõuniku dr. Hans E. Hirschfeldi ettepanekul) üles seada põhimõtet, et läbikäimine ajakirjanikkudega pannakse ühele ametnikule ja nimelt sellele, kelle ülesandeks on ajalehtede uurimine (viimane seisab muidugi paasjalikult kuulutuste lugemises, kust jäljed tihti viivad kurjategijate juure). Tuleb aga kohe tähendada, et sarnase pressireferendi ülesanne ei seisaks sugugi ainult ametlikkude teadaannete edasiandmisel ajalehtedele. Sarnast ülesannet suudab täita iga ametnik, kes oskab telefoniga ümber käia. Vaja on, et see pressireferent oleks kursis kõigega, mis sünnib kriminaalpolitseis, et ta teaks kõike, mis seal kavatakse ja läbi viia tahetakse. Ainult siis, kui see ametnik on hästi asjaga kursis, võib tema juba oma äranägemisel seletada ajakirjandusele, mis vaja on seletada ja mida võib seletada. Ametnik peab teadma, missuguste andmete ja teadete avalikustegemine on veel varajane asja huvides, ta peab aga seejuures ka hoiduma kõikide asjade peale kui salajaste peale vaatamast. Ametnikul peab küllalt julgust ja arusaamist ning otsustusvõimet olema selleks, et anda ajakirjandusele teateid võimalikult laias ulatuses. On selge, et ametnik kes alati teeb ette väga tähtsa ja ametliku näo ja kõikide asjade juures seletab, et see on väga salajane, seda avaldada ei tohi jne., suurt poolehoidu ajakirjanikkude seas ei leia. Sarnasest ametnikust pole mingit kasu, just vastuoksa, ta võib tuua palju kahju kriminaalpolitseile. Pressireferent peab oskama võita ajalehemeele usaldust, ta peab oskama astuda ajakirjanikkudega isikliku vahekorra, ta peab suutma asja nii korraldada, et tema ikka aru saab ajakirjanikkude soovidest ja huvidest ja et ajakirjanikud alati aru saavad kriminaalpolitsei soovidest ja huvidest. Ja ainult sarnane ametnik võib omalt poolt ka mõjuda, kui vaja, ajakir-

jandusele: ta võib paluda, et üks või teine teade, mis ajakirjanikkudel teada, ei läheks lehte või läheks lehte hiljem, seepärast, et kriminaalpolitsei tegevuse huvid seda nõuavad. Ja iga arusaaja ajakirjanik tuleb niisugusele politsei soovile vastu, kui tal on usaldust vastavasse ametnikku, s. o. kui ta tõesti on veendunud, et mõne teate liig varajane avaldamine toob kahju üldsusele, võimaldab kurjategijale põgeneda või teojälgi hävitada jne. Teisest küljest peab niisugune ametnik suutma ka kriminaalpolitseile endale selgeks teha, et üks või teine politsei samm pole otstarbekohane, kutsub esile avaliku arvamise teravat arvustamist jne., s. o. pressireferent peab ka teadma, kuidas vaatab ajakirjandus ühele või teisele politsei kavatsusele.

Sarnane töö võib anda häid tulemusi ainult siis, kui ajakirjanikud on harjunud töötama pressireferendiga, temalt küsima ja saama andmeid ja informatsiooni. Eeltingimuseks sellele on, et seda referenti alati õigel ajal informeeritakse sellest, mis sünnib kriminaalpolitseis. Tema peab võima osa võtta ka kõikidest tähtsamatest istungitest kriminaalpolitseis, kus harutatakse üld- ja eriküsimusi. Tema peab olema usaldusvahekorras vastava kriminaalpolitsei juhiga. Et see referent peab omalt poolt teravalt jälgima ajakirjandust, on endastmõistetav, seda enam, et just ajalehtedest võib kriminaalpolitsei, nagu juba tähendatud, tihti ammutada tähtsaid teateid. Referendi ülesandeks on aga ka publiku informeerimine ajalehtede kaudu politsei tööst ja kavatsustest. Politsei ei saa edukalt töötada publikuta, s. o. ajalehtedeta, eriti käib see kriminaalpolitsei kohta. Mida paremas vahekorras on pressireferent ajakirjanikkudega, seda kergem on tal paigutada ajalehtedesse sõnumeid, mis tähtsad esijoones kriminaalpolitseile ja mis aitavad kuritegusid selgitada. Osav referent suudab ka ajalehtede abil rahustada publikut, kui ühe või teise sündmuse puhul avalik arvamine satub ärevusse. Kõik see võib aga sündida ainult siis, kui referent hoolitseb ajakirjanduse kiire, täpse ja rikkaliku informatsiooni eest. Muidugi ei tohi selle all kannatada politseilised ega ka üksikute eraisikute huvid. On olnud juhtumeid, kus ühe või teise kodaniku nimi sattus ajalehte just ametnikkude süü läbi ühenduses mõne kuriteoga, kes sugugi süüdi polnud. Esialgsete kahtlustuste tagajärjel ei tohi

veel avaldada ajakirjanduses, sest inimese eluga ei tohi käia ümber kergemeelselt. Referent peab ajakirjanikkudele võimaldama ka võimalikult palju vaadata. See võib samuti sündida, ilma et eeluurimine selle all kannataks. Referent võib ajakirjanikke viia kuriteopaigale, võib ise või teiste kriminalistide abil anda ajalehtede esindajatele seletusi jne. Referent võib nimetada ajakirjanikkudele vahetevahel ka nende ametnikkude nimesid, kes eriliselt hästi ja tagajärjerikkalt on töötanud, kelle leidlikkuse ja energilise tegevuse tagajärjel läks korda paljastada üht või teist kurjategijat. Kuid liig tihti ei tohiks neid nimesid nimetada, muidu võib asi kujuneda nii, et iga ametnik püüab sattuda ajalehte ja ainult selle sihiga toimib valesi, liig ruttu ja järelemõtlematult jne.

Kui ajakirjanikud jõuavad otsusele, et pressireferent annab neile tõesti kõik andmed ja teated, mida võimalik anda, et tema igapidi heasüdamlikult suhtub ajakirjandusele, siis on nad ka kindlasti alati tema poolt. Siis jõuame olukorrani, kus ajalehed ei avalda tähtsamaid teateid kuritegude kohta — pressireferendiga läbi rääkimata. Ajakirjanikud saavad hästi aru, et kõik teated ei kõlba avaldamiseks asja enda huvides, ja kui seda ühe või teise sündmuse puhul neile seletab referent, siis ei trükita ka seda, mis ebasoovitav kriminaalpolitseile. Võib küll juhtuda, et mõni ajakirjanik pole rahul sellega, et just see teade, mida tema kuskilt hankinud, ei kõlba kui varajane avaldamiseks, kuid heade vahekordade juures suudetakse ka sarnaseid asju lahendada mõlema poole kasuks.

Ja lõpuks veel üks tähtis nõue. Pressireferendi ja ajakirjanikkude vahel peab alati valitsema selge vahekord. Referent ei tohi kunagi katsuda midagi varjata ja salata, mis ei lase paista kriminaalpolitseid kõige paremas valguses. Tõsi küll — see pole just kerge, kuid tuleb meeles pidada, et eksimised on inimlikud ja et vigu juhtub alati ja igalpool. Ainult täieline avalikkus ja tõearmastus ametniku poolt on aluskivi sellele, et ajakirjandus hindab ametnikku ja hoiab temaga häid ja kollegiaalseid vahekordi. Kriminaal-ametnik peab alati silmas pidama, et ajakirjanik on vahetalitaja kriminaalpolitsei ja ajakirjanduse vahel ja et ükski kriminaalpolitsei ei suuda enam meieaja oludes töötada edukalt publiku kaasabit, s. o. ajakirjanduse kaasmõjuna.

Ametlik osa.

Politseivalitsuse direktori käsukirjaga 9. oktoobrist s. a. nr. 9.

on Võru-Petseri prefektuuri konstaabel Mihkel K o i t paigutatud ümber oma palvel Võru-Petseri abiprefektuuri koosseisu, arvates 1. novembrist s. a.

Tallinna-Harju prefektuuri kantselei- ametnik Erhard A r r o on määratud sama prefektuuri Kopli jaoskonna politsei-abi- komissari asjaajajaks, arvates 15. oktoob- rist s. a.

Politseivalitsuse poolt on lubatud Berg- mani abiraha valitsusele õppiva noorsoo ja kirjanduse ning kunsti alal töötajate toetamiseks üleriiklikku korjandust 125 lehega toime panna 1. detsembrist kuni 1. märtsini 1932. a., ja Narva Soome-Rootsi „Mihkli“ koguduse nõukogule — Narva valda kiriku ehitamiseks — üleriik- likku korjandust 70 korjanduslehega toi- me panna kuni 1. oktoobrini 1930. a.

Vabariigi valitsuse otsusega, 9. oktoob- rist s. a. on lubatud Kaitseliidu keskjaha- tusele kaitseliidu ülesannete teostamiseks rahalist loteriid 100.000 kr. väärtuses toi- me panna 30. aprillil 1930. a. Piletite arv on 100.000 à 1 kr., võite on: 1 võit Kr. 10.000, 1 — 2500 kr., 1 — 1000 kr., 2 — à 500 kr., 3 — à 250 kr., 10 — à 100 kr., 15 — à 50 kr., 50 — à 10 kr., 500 — à 5 kr., ja 2000 — à 2,50 kr., kogusummas 2583 võitu Kr. 25.000.— väärtuses.

Väljaloosimine on 30. aprillil 1930. a. Kaitseliidu peastaabi ruumes, Tallinnas, Kaarli tän. nr. 8.

Luba politseivalitsusest K. L. kesk- juhatusel on välja antud 11. okt. 1929. a. nr. 2365 all.

Vabariigi valitsuse otsusega 9. oktoob- rist s. a. on lubatud Narva seltside „Ilma- rise“ ja „Võitleja“ üleriiklikku rahalist lo- teriid korraldavale komiteele nimetatud seltside seltsimajade remonteerimiseks ja uuendamiseks rahalist loteriid toime pan- na 80.000 kr. väärtuses 5. oktoobril 1930. aastal.

Piletite arv on 80.000, pileti hind à 1 kr., pool piletit 50 s. Võite on: 1 võit 11.000 kr., 1 — 2500 kr., 1 — 1000 kr., 1 — 500 kr., 3 — à 250 kr., 4 — à 100 kr., 5 — à 50

kr., 10 — à 30 kr., 15 — à 10 kr., 50 — à 5 kr., 150 — à 2 kr. ja 600 — à 1 kr., kogu- summas 841 võitu 18.000 kr. väärtuses.

Piletite müük võib alata pärast Eesti arstiseltside liidu ja Rakvere rahvamaja- ja haridusseltsi rahaliste loteriide väljaloo- simist.

Komiteele on luba antud politseivalit- suselt 16. okt. s. a. nr. 2292-p. all.

Politseivalitsuse poolt on antud load laskeriistade ja laskemoonaga kauplemi- seks: Heinrich Lorentsi p. Nylaenderile, Rakveres, Pikk tän. nr. 3, maksvusega 10. sept. 1930. a.; Järva-Jaani tarvitajateühi- suse Koeru osakonnale, Koeru alevikus, maksvusega 31. august. 1930. a.; Karl Karli p. Jakobsonile, Haapsalus, Saue t. nr. 4, ja Vidrik Jaagu p. Särگیle, Tartus, Promenaadi tän. nr. 2, maksvusega 14. oktoobrini 1930. a.; Johan Peetri p. Vilsa- rile, Kuresaares, S. Sadama tän. nr. 16, maksvusega 4. oktoobrini 1930. a.; Paul Villemi p. Saretokile, Valgas, Kesk tän. nr. 15, maksvusega 1. oktoobrini 1930; Bern- hard Eduardi p. Johannsonile, Kuresaa- res, Lossi tän. nr. 3, maksvusega 30. sept. 1930. a., ja Andreas Andrese p. Sepale, Rõngu alevikus, maksvusega 27. sept. 1930. a.

Laskemoonaga kauplemiseks ja laske- riistade parandamiseks: Mihkel-Eduard Mäeloogile, Kirepi vallas, maksvusega 16. sept. 1930.

Laskeriistade parandamiseks ja val- mistamiseks: Karl Otto p. Koppelmanile, Tallinnas, V. Karja t. nr. 3, maksvusega 17. sept. 1930. a.

Laskeriistade parandamiseks: Aleksan- der Joosepi p. Teinfeldtile, Vihula vallas, Metsiku külas, maksvusega 17. sept. 1930. a., ja Otto Hansu p. Birkholzile, Orajõe vallas, Kabli külas, maksvusega 11. okt. 1930. a.

Politseivalitsuse direktori otsusega on tühistatud: Tallinnas, Tobiase tän. nr. 19, 2 elutseva August Mihkli p. Venderi ja Juuru vallas, Purila asunduses elutseva August Johani p. Libliku laskeriista hoid- mise ja kandmise load.

Küsimusi ja kostmisi.

Küsija. Küsimus. Olin suvisel ametipuhkuse ajal oma naaber-konstaabli kohustetäitjaks. Kas loetakse kohustetäitjale konstaablile kaks asukohta, s. o., oma ja naaber-konstaabli asukoht, kelle kohuseid ta täidab?

Vastus: Konstaablil ei saa olla kaht asukohta.

Kordnik T. Küsimused. 1) Kes on kohustatud majakoridori valgustama, kus on mitu korterit, kas majaomanik või üürilised kordamööda? Kui on see majaomaniku kohus, kas võib tema nõuda siis seda üürilistelt?

2) Kas võib lahtine lamp põleda koridoris või peab olema laternas?

3) Kui lambist juhtub tuleõnnetus, kes on selles vastutav, kas üüriline, kellelt majaomanik nõudis lahtise lambi väljapanemist, või majaomanik?

Vastused. 1) Oleneb üürilepingust.

2) Oleneb vastava omavalitsuse sündmäärusest, kui sarnane puudub, siis üürilepingust.

3) Oleneb sellest, kuidas on lahendatud teine küsimus.

Mõnd Chicagost.

Chicago on üle maailma kuulunud niihästi oma lihaekspordi, kui ka oma kurjategijate poolest. Kuritegude arv Chicagos on kohutavalt suur ja tõuseb praegugi veel iga aastaga. See linn kuulub üldse huvitavamate hulka Ühisriikides. Ühelt poolt elavad Chicagos jõukad kodanikud, kes on valinud endale elu- ja tegevussihiks aidata teisi, annetada raha teaduslisteks otstarveteks, toetada kunsti, teiselt poolt tapetakse Chicagos inimesi rohkem kui kuskil mujal maailmas; Chicago on kuulunud Ühisriikides oma professorite, arstide, lahutusteadlaste, oma vabrikute, oma jõukuse poolest, Chicago on aga kuulunud ka oma hulljulgete

Asjaajaja V. Küsimused. 1) Majaraamatuse sisse- kui ka väljakirjutamine on tehtud sunduslikuks siseministri määrusega. Sissekirjutamisel võetakse igalt isikult Tallinnas 5 senti, kuna väljakirjutamine teostatakse maksuta.

Siseministri määruses majaraamatute kohta ei ole maksumise ega sissenõudmise kohta mingit märkust. Kui nüüd kodanik tähendatud maksumise ei õienda, kas on politseil õigus tähendatud 5 senti temalt vastuvaidlemata korras sisse nõuda ja missuguse seaduse alusel?

2) Missuguse seaduse alusel võetakse kodanikult eelpooltähendatud maksumise ja kas ei oleks võimalik seda maksumise sissenõudmist teisele alusele seada, sest senine kord on mitmeti tülikas. Näit., võiks igale majaomanikule määrata iga aasta kohta kindel summa majaraamatute korrashoiu maksumise, mida tema tasuks korraga, ja seega jääks ära tülikas 5-sendiliste sissenõudmine, mis maksmatajätmise korral ei tasu sissenõudekulusid.

Vastused. 1) Ei või sisse nõuda vastuvaidlemata korras.

2) Maks võetakse plankettide kulude katteks. Sissenõudmise kord tuleb ära määrata vastavas seaduses.

Välismailt.

kurjategijate poolest. Juba väliselt paistab reisijale silma, et kõik asjad Chicagos pole korras. New-Yorgi politseinikud on ametnikud. Nad kannavad pikke pükse, paljud neist kannavad prille, relvi pole näha. Chicago politseinikud on jõumehed. Nad kannavad kiivrit, on riietatud kaitsevärvi mundrisse, on varustatud püstoliga, lühikese nuga ja mõõgaga. Neid silmitsedes, tärkab kohe mõte: Chicagos on politsei lahinguväljal. Chicago on organiseeritud Gun-menide, Hold-upside, Bootleggerite, Hijackerite, Racketeeride jne. linn: kui palju nimetusi on Chicagos kurjategijatel! Chicago elab iga päev üle sündmusi ja juhtumeid, milledest muu maailm loeb ainult kriminaal-romaanidest.

„Chicago ripub ära kurjategijate heast tahtest“, nii kirjutas ajaleht „Tribune“ juba läinud sajandi keskpaigal. Ja praegu pole mingit põhjust, mingit alust olla teisel arvamusel. Muidugi hakkas kuritegude arv erilisel tõusma siis, kui Chicago ise hakkas suurejooneliselt kasvama. See sündis pärast 1893. a. maailma näitust, mis Chicagos peeti ja mis pidulikult lõppes linnapea mahalaskmisega kurjategijate poolt. Kui jõuab kätte valimiseelne kihutuskõnede aeg, siis kõlavad hommikust õhtuni Chicago tänavail püstolipaugud. See linn valib omamoodi ja püstol ning pommid (mida huumoririkkad Chicago kurjategijad nimetavad ananasteks) töötavad ohtrasti. Viimastel valimistel katsub üks partei muu seas võita enda poole sakslasi lubadusega, et linnapeaks valitakse — endine keiser Vilhelm. — Kui mõne aasta eest suleti Ühisriikides lõbumajad, siis lahkusid nende elanikud vaikselt, arvatud välja Chicago. Seal korraldasid ulualuseta jäänud avalikud naised suure protestmitingu, panid selga parimad riided ja kõndisid läbi linna peatänavale, kus peeti omamoodi paraad: taheti näidata Chicago kodanikkudele, kui palju nad kaotavad uue korra maksmapanemise tagajärjel. Iga päev võib muidugi Chicago ajalehis lugeda huvitavaid lugusid kuritegevusest. Näiteks: „Ci Tearney, kes pidas ühes vennaga restoraani „Allahi aed“, tapeti kaheksa külalise poolt, kes polnud ilmunud restoraani, et kana süüa, vaid et Ciga kana kitkuda. Leiti mitte vähem kui 60 kuuliauku tema laibast. Mehed ilmusid kõrtsi juure ja tahtsid Ciga kõnelda. Kui viimane nägi oma armsaid sõpru, katsus ta taskust võtta revolviiri, kuid enne, kui ta suutis seda teha, saadeti ta juba Allahi trooni ette.“ On selge, et sarnased ajalehtede sõnumid ei aita kaasa kuritegevuse vähendamisele. Järgmisel päeval (pärast tähendatud sõnumi ilmumist) leiti kuskilt Chicago eeslinnast tapetuna Frank Cawley, kes kuulus kurikuulsate „nelja musta ratsaniiku“ hulka, salk, kes Chicago politseile palju peavalu on sünnitanud. Laiba käes leiti kolm metallraha — tähendab kurjategija tapeti kui äraandja. Veel päev hiljem võis Chicago lehis lugeda järgmist rõõmusõnumit: „Eeslinnas võeti politsei poolt vahi alla 125 meest, naist ja last, kes kõik on patustanud keeluseaduse vastu. Areteeritute seas on ka R. P. Pale, linnapea, ja

James Regan, eeslinna politseipresident“. Tõesti lustilik linn!

„Belgia prints Karli“ lõpp.

Otto Stefani lood on lõppenud. Tema külastas pärast lõunat kell 5 üht väikest Brüsseli võõrastemaja, ühes temaga tuli võõrastemajja noor lõbunaine. Mõlemad tarvitasid veel kokaiini, korraga läks Stefan võõrastemaja katusele ja hüppas sealt alla tänavale. Surmavalt haavatuna leiti ta tänavalt. Otto Stefan nimetas ennast Otto de Beneyks, kapten Ashtoniks, Teruuereni printsiks, Belgia prints Karliks, Maurice Maeterlincki pojaks, Trotski sekretäriks, sõjaväelise kontrollkomisjoni liikmeks. Nende nimetuste ja ametite all katsus noor juhusteotsija eluga mängida. Ta meeldis naistele, oli ilusa ja elegantse välimusega, noor (suri 29-aastasena), julge ja päris kindel sellesse, et ta on Belgia kuninga lähedane sugulane. Nii liikus ja tegutses ta elus. Ta luuletas ja tema luuletused polnud sugugi halvad, ta kirjutas ka oma eluloo, mis ilmus Belgia ajalehis. 15-aastasena läks Stefan sõtta ja näitas üles, vaatamata oma noorusele, palju vaprust, arusaamist ja külma verd. Pärast sõda algas noormees karjääri juhusteotsijana. Ta langes ikka enam ja enam. Igalpool, kuhu ta ilmus, katsus ta toime panna pettusi, millede eest tal tuli tihti viibida vanglas. Ise tõendas Stefan, et ta kunagi pole rohkem varastanud ja teistelt pettuste abil üle löönud, kui tal oli vaja mugava elu elamiseks. Mees pettis tihti aga ka ainult selleks, et petta, et üle trumbata isikuid, kes olid iseenesest kavalamad kui tema. Stefani kuulsaim lugu oli kahtlemata järgmine. Belgia kuninga esindajana andis tema üle Ameerika kindralile Allenile, kes oli Ameerika väeosade juhiks okupeeritud Saksa maa-aladel, kõrge Belgia ordumärgi. Ordumärk võeti vastu tarvivate tseremoniidega, kuninga esindajaga käidi ümber suurepäraselt ja alles siis, kui ordumärgi annetaja kadus kui tina tuhka, pärast vastavate võlgade tegemist, hakati taipama, et tegevuses on olnud väga osav kurjategija. Nüüd hakkas aga kelmi täht langema. Politsei oli tal alati kannul ja kuigi ta siin ja seal veel pani toime kelmustükke, ei saanud ta kunagi kaua maitsta kuriteo vilja. Ta sammus väikesest pettusest väikese pettuseni ja vangimajast vangimajja. Kõik Belgia võõrastemajade omanikud tundsid „printsit“ ja nii ei läinud

tal viimasel ajal enam korda ka väikesi kelmusi toime panna. Nüüd lõpetas mees oma elu: nii nagu ta elas, nii suri ta ka; purustatud keha katsus lunastada patud.

Süütaajate organisatsioon.

Preisi linna Cotbuse ümbruskonnas tekkisid viimasel ajal väga sagedased tulekahjud, mis andsid põhjust oletada, et tegemist on süütamisega. Politseil ei läinud aga esialgu korda kindlaks teha, et tulekahjud on tõesti tekkinud kurja käe läbi. Siiski jätkati uurimisi ja selgitamisi. Nüüd läks Cotbuse kohtu-uurijal ühes kriminaalpolitseiga korda tulekahjude lugu selgitada. Süütaajateks olid ühe erilise kurjategijate organisatsiooni liikmed. See organisatsioon tegi tegemist ainult süütamisega, kusjuures tehniliselt oli asi hästi korraldatud. Üldse pami see organisatsioon saja süütamise ümber toime. „Tööhind“ oli 50 saksa marka iga süütamise eest. Organisatsioon ei võtnud endale ülesandeks teatud tähtajaks kuritegu toime panna. See tähtaeg olenes muidugi mitmest asjast: oli vaja teha tarvilikke ettevalmistusi, pealegi oli järjekord suur, nii et organisatsioon kunagi ei saanud garanteerida, et süütamine pannakse toime just tellitud ajal. Nagu näha, õige „soliidne“ ettevõte: kindlad hinnad jne.

Elukutselised organiseeruvad?

Pariisi ajalehtedest käis hiljuti läbi sõnum elukutseliste kurjategijate organiseerumise kohta. On väga küsitav, kas see sõnum tõesti vastab tõele: võib olla on ta mõne leidliku ajakirjaniku fantaasia, võib olla aga et asjas peitub tõsi. Igatahes ei ole vastavad ametivõimud senini asja jaatanud ega eitanud. Lugu seisab selles, et Brasiilia linnas Pernambukas areteeriti mõne aja eest keegi Alberto Pinto, kuulus rahvusvaheline kelm. Mehe taskutest leiti kirju, mis olid kokku seatud mingisuguse shiffri abil. Esialgu arvati, et tegemist on mõne hariliku shiffreeritud kirjaga, et Pinto on kellegi teise kurjategijaga leppinud kokku salakirja tarvita-

mises. Politseid see aga siiski ei rahuldanud. Pinto kuulati üle mitmel korral ja lõpuks seletas tema, et tarvitatud shiffri on kurjategijate rahvusvaheline keel. Shiffri olevat kokku seatud Hispaanias 1926. a., kus olevat peetud suur rahvusvaheline kurjategijate kongress. Viimasest olevat osa võtnud kõiksugused elukutselised kelmid, vargad, petturid, juhusteotsijad jne. Ainult mõrtsukaid ei olevat kutsutud. Seal olevat ka otsustatud vargaid ja teisi sarnaseid kurjategijaid rahvusvaheliselt üle maailma organiseerida. Selle organisatsiooni sihiks olevat abi võimaldada üksteisele, näpunäiteid anda varastatud kauba paremini realiseerimiseks jne. Pinto juurest leiti muu seas ka shiffri võti, mis saadeti kõikidele suurematele politsei-asutustele.

Kommunaalpolitsei ametnike väljaõpetamine.

Preisi siseministri korraldusel hakatakse Preisi kommunaalpolitsei ametnike välja õpetama ka kriminaalpolitsei alal. Senini ei olnud omavalitsuste politseiametnikkudel mingisuguseid eelteadmisi kriminaalpolitsei alal, vähemalt ei nõutud neilt sarnaseid teadmisi. See aga osutus mitmestki küljest ebasoovitavaks. Et ametnikke aga võimalikult vähe koorjata kuludega, mis on ühenduses kursustele minekuga ja seal viibimisega, kavatakse kursusi korraldada kõikides suuremates linnades. Esialgse kava järgi peetakse neid kursusi peale Berliini veel järgmistes linnades: Altonas, Breslaus, Essenis, Frankfurdis Maini ääres, Hannoveris, Kölnis, Königsbergis, Magdeburgis ja Stettinis. Kursusi peetakse vastavate kriminaalpolitsei valitsuste ruumides. Kursuste kestus on esialgu kaks nädalat. Võib olla, et seda ajamäära pikendatakse, kuid praktika näitab, et sellest lühikesest ajast ei jatku tarviliste teadmiste edasiandmiseks. Loengute eest raha ei nõuta. Kursante kavatakse paigutada politseivalitsuste ruumidesse, nii et ka korteri suhtes tahetakse asja korraldada võimalikult odavasti.

Väljaandja: **Kohtu- ja siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.**

Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

Õnnetu surma läbi 16. skp. lahkunud Vigala raiooni konstaabel Läänemaal

Ernst Otsing'ul

mälestavad Lääne-Saare Prefektuuri
ja Kriminaalpolitsei ametnikud.

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Rummo, Martha Mihkli tütar, välja antud Kärü vallavalitsuselt 7. 12. 19 a. nr. 108. (8859)
- Bauer mann, Juuli Taaveti tütar, välja antud Kärü vallavalitsuselt 16. 12. 19 a. nr. 28. (8860)
- Traugott, Peeter Karli poeg, välja antud Türi alevivalitsuselt 29. 12. 19 a. nr. 588. (8861)
- Viirmann, Johannes Tõnu poeg, välja antud Kuimetsa vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 305. (11389)
- Priidemann, Johannes Jakobi poeg, välja antud Nõmküla vallavalitsuselt 30. 3. 20 a. nr. 745. (11390)
- Mühlberg, Tõnu Kustase poeg, välja antud Kohila vallavalitsuselt nr. 1927. (11391)
- Laager, Anna Hansu tütar, välja antud Kohila vallavalitsuselt 29. 3. 20 a. nr. 1816. (11392)
- Masur, Jüri Johani poeg, välja antud Triigi vallavalitsuselt 12. 6. 20 a. nr. 1185. (11393)
- Oobermann, Hans Hansu poeg, välja antud Kaiu vallavalitsuselt 4. 5. 20 a. nr. 97. (11394)
- Pinkel, Hans Jaagu poeg, välja antud Triigi vallavalitsuselt 15. 1. 20 a. nr. 517. (11396)
- Tammert, Hindrek Magnuse poeg, välja antud Triigi vallavalitsuselt 9. 12. 19 a. nr. 446. (11397)
- Mikita, Gustav Hansu poeg, välja antud Triigi vallavalitsuselt 12. 6. 20 a. nr. 1187. (11398)
- Murrov, Peeter Jakobi poeg, välja antud Kohila vallavalitsuselt 10. 12. 23 a. nr. 200. (11400)
- Hendrikson, Anton Tõnise poeg, välja antud Kohila vallavalitsuselt 1920 a. nr. 1699. (23701)
- Flies, Liisa Jüri tütar, välja antud Raageri vallavalitsuselt nr. 8. (23702)
- Klement, Marie Jaani tütar, välja antud Lelle vallavalitsuselt nr. 372. (23703)
- Sepp, Aleksander, välja antud Kärü vallavalitsuselt 26. 2. 24 a. nr. 11. (14846)
- Vegel, Mihkel, välja antud Raudteede politsei ülemalt 19. 1. 19 a. nr. 6214. (14847)
- Kaints, Veera Mihkli tütar, välja antud Are vallavalitsuselt 21. 11. 25 a. nr. 242. (16504)
- Vindt, Madis Hansu poeg, välja antud Porkuni vallavalitsuselt 19. 12. 19 a. nr. 133. (19557)
- Dööring, Jaan Madise poeg, välja antud Saksi vallavalitsuselt 19. 4. 20 a. nr. 567. (19558)
- Tülli, Leander Hansu poeg, välja antud Avanduse vallavalitsuselt 14. 1. 24 a. nr. 163. (19559)
- Kristmann, August Johani poeg, välja antud Paasvere vallavalitsuselt 8. 12. 19 a. nr. 83. (19560)
- Kelndemann, August Mihkli poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 27. 11. 19 a. nr. 721. (19561)
- Ketsing, Kusta Jüri poeg, välja antud Avanduse vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 26. (19562)
- Lindret, Karl Karli poeg, välja antud Vao vallavalitsuselt 18. 3. 26 a. nr. 47. (19563)
- Laurisson, Johannes Gustavi poeg, välja antud Avinurme vallavalitsuselt 18. 1. 21 a. nr. 1313. (19564)
- Luik, Klaara Villemi tütar, välja antud Kirbla vallavalitsuselt 26. 1. 20 a. nr. 1036. (19565)
- Janter, Martha Gustavi tütar, välja antud Vao vallavalitsuselt 24. 1. 24 a. nr. 21. (19566)
- Jürgens, Martin Jaani poeg, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 8. 2. 23 a. nr. 430. (19567)

- J a m s, Jaan Mihkli poeg, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 27. 4. 20 a. nr. 10573. (1978)
- O t t a s, Voldemar Peepi poeg, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariilt 5. 5. 28 a. nr. 155. (19783)
- K u n d s i n g (Kuusing), Karl Johani poeg, välja antud Tallinna 2. jaoskonna politseikomissariilt 29. 1. 27 a. nr. 2222. (19784)
- R e o s e, Juuli Villemi tütar, välja antud Haimre vallavalitsuselt 3. 2. 25 a. nr. 25. (19785)
- S m o l i t s c h, Leonid Valerjani poeg, välja antud Tallinna 6. jaoskonna politseikomissariilt 21. 11. 28 a. nr. 687. (19792)
- M u r t s c h a k o v a, Ella Hendreku tütar, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 15. 11. 23 a. nr. 1095. (19793)
- E i n b e r g, Juula Hansu tütar, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 24. 11. 20 a. nr. 8377. (19794)
- S a n d e r, Johannes Johannese poeg, välja antud Palmse vallavalitsuselt 22. 3. 27 a. nr. 932. (19796)
- R e i m a n n, Eliise Hansu tütar, välja antud Tallinna 5. jaoskonna politseikomissariilt 2. 11. 27 a. nr. 1264. (19797)
- T a m b e r g, Agnes Johani tütar, välja antud Suure vallavalitsuselt 20. 8. 27 a. nr. 714. (19798)
- S e i b o t h, Sergei Ferdinandi poeg, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 2. 8. 20 a. nr. 11990. (19799)
- K ö i v, Peeter Jaani poeg, välja antud Kasaritsa vallavalitsuselt 5. 1. 20 a. nr. 584. (20580)
- K a b u n, Hedvig Jakobi poeg, välja antud Kasaritsa vallavalitsuselt 27. 4. 20 a. nr. 1240. (20581)
- T i l l e m a n n, Emilie Mangluse tütar, välja antud Nursi vallavalitsuselt 10. 3. 20 a. nr. 331. (20582)
- H a a r m a n n, August Adami poeg, välja antud Kõlleste vallavalitsuselt 23. 2. 26 a. nr. 15. (20583)
- L ü t t s e p p, August Jaani poeg, välja antud Rõuge vallavalitsuselt 30. 5. 22 a. nr. 626. (20584)
- L e i b u r g, Pauliine Abrami tütar, välja antud Sõmerpalu vallavalitsuselt 9. 6. 28 a. nr. 46. (20585)
- R a i t e r, Emilie Jaani tütar, välja antud Võru linna politsei ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 671. (20586)
- K i r o t a j a, Joosep Mihkli poeg, välja antud Võru vallavalitsuselt 23. 1. 20 a. nr. 640. (20587)
- M ä r d i n (sünd. Repp), Ella Augusti tütar, välja antud Aleksandri vallavalitsuselt 19. 2. 20 a. nr. 783. (20588)
- S i b u l, Elisabeth Jaani tütar, välja antud Võru vallavalitsuselt 22. 12. 19 a. nr. 406. (20589)
- P a r d e l, Jaan Johani poeg, välja antud Võru vallavalitsuselt 19. 2. 20 a. nr. 765. (20590)
- R a b a, Karl Jüri poeg, välja antud Pühajärve vallavalitsuselt 31. 12. 19 a. nr. 179. (20591)
- S a a n, Alfred Jüri poeg, välja antud Põlgaste vallavalitsuselt 30. 12. 19 a. nr. 212. (20592)
- M a a s i k, Peeter Johani poeg, välja antud Peri vallavalitsuselt 31. 12. 1919 a. nr. 807. (20594)
- M ä k k e, Harald Kristjani poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 4. 3. 24 a. nr. 192. (20672)
- O r a v, Ernst Emilie poeg, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 19. 6. 20 a. nr. 11330. (20673)
- O r a v, Salme Jüri tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 19. 12. 19 a. nr. 4873. (20673)
- M ä l l o, Peeter Märdi poeg, välja antud Raadi vallavalitsuselt 26. 4. 27 a. nr. 566. (20574)
- U i k, Linda Johani tütar, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 9. 9. 26 a. nr. 1213. (20675)
- Õ u n a p u u, Eduard Juhani poeg, välja antud Tartu 3. jaoskonna politseikomissariilt 27. 2. 28 a. nr. 1645. (20676)
- S e m m e l, Johanna Jaani tütar, välja antud Tartu linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 30. 10. 22 a. nr. 14566. (20577)

Politseivalitsus ostab

võistluspakkumisel politseiametnikkude varustamiseks

paguneid, paguninööri ja kraepaela.

Kinnised, 50-sendilise tempelmargiga varustatud pakkumised tuleb anda politseivalitsusele kuni 25. oktoobrini s. a. kella 10 homm. märgusõna all: „Pagunid ja kraepael“. Lähemaid teateid ja tingimusi võib saada politseivalitsusest tuba nr. 22 igal tööpäeval kella 10—13.

Politseivalitsus.